

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อความมั่นคงในชีวิตสมรสที่มีระยะเวลาสมรสไม่น้อยกว่า 20 ปี
ในกรุงเทพมหานคร

นางมิสรา อภัยภักดี

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาแพทยศาสตร์ (สหสาขาวิชา)
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ปีการศึกษา 2549
ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

FACTORS RELATED TO MARITAL STABILITY OF MARRIAGE COUPLES WITH A MINIMUM
OF 20 YEARS OF MARRIAGE IN BANGKOK METROPOLIS

Mrs. Misra Apaipakdi

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Science Program in Human Sexuality

(Interdisciplinary Program)

Graduate School

Chulalongkorn University

Academic Year 2006

Copyright of Chulalongkorn University

492080

หัวข้อวิทยานิพนธ์

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อความมั่นคงในชีวิตสมรสที่มีระยะเวลาสมรส
ไม่น้อยกว่า 20 ปี ในกรุงเทพมหานคร

โดย

นางมิสรา อภัยภักดี

สาขาวิชา

เพศศาสตร์

อาจารย์ที่ปรึกษา

รองศาสตราจารย์ ดร.พรพนทิพย์ ศิริวรรณบุญชัย

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วน
หนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญามหาบัณฑิต

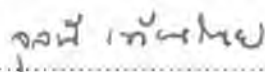
 ..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ม.ร.ว.กัลยา ดิงศักดิ์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

 ..... ประธานกรรมการ
(ศาสตราจารย์ นพ.สุรศักดิ์ ฐานีพานิชกุล)

 ..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์ ดร.พรพนทิพย์ ศิริวรรณบุญชัย)

 ..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พรพนระพี สุทธิวรรณ)

 ..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จুলณี เทียนไทย)

มิสรา อภัยภักดี : ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อความมั่นคงในชีวิตสมรสที่มีระยะเวลาสมรสไม่น้อยกว่า 20 ปี ในกรุงเทพมหานคร. (FACTORS RELATED TO MARITAL STABILITY OF MARRIAGE COUPLES WITH A MINIMUM OF 20 YEARS OF MARRIAGE IN BANGKOK METROPOLIS) อ. ที่ปรึกษา : รศ. ดร.พรพนทิพย์ ศิริวรรณบุศย์. 91 หน้า.

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อความมั่นคงในชีวิตสมรส ที่มีระยะเวลาในการสมรสไม่น้อยกว่า 20 ปี ในเขตกรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างเป็นคู่สมรสชายหญิง สัญชาติไทย ทั้งที่จดทะเบียนสมรสและไม่ได้จดทะเบียนสมรสจำนวน 330 คน ที่มีอายุระหว่าง 40-60 ปี และมีระยะเวลาสมรสไม่ต่ำกว่า 20 ปี โดยกลุ่มตัวอย่างได้รับคัดเลือกมาจากวิธีสุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง ปัจจัยที่ศึกษา ได้แก่ ลักษณะบุคลิกภาพ อายุเมื่อแรกสมรส สถานภาพสมรสของบิดามารดา ระยะเวลาการคบหาก่อนสมรส ระดับการศึกษา ฐานะทางเศรษฐกิจ การยอมรับกันและกัน การสื่อสารกันอย่างมีประสิทธิภาพ ความเป็นเพื่อนคู่ชีวิต ลักษณะโครงสร้างครอบครัว อิทธิพลของสังคมรอบตัว และการสนับสนุนจากบุคคลนัยสำคัญ โดยแบบสอบถามที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้แบ่งออกเป็น 7 ตอน ข้อมูลที่ได้นำมาวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนา และวิเคราะห์ความถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน

ผลการศึกษาแสดงให้เห็นว่า ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อความมั่นคงในชีวิตสมรสอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ได้แก่ การยอมรับกันและกัน ความเป็นเพื่อนคู่ชีวิต ลักษณะบุคลิกภาพแบบไม่มั่นคงทางอารมณ์-มั่นคงทางอารมณ์ อิทธิพลสังคมรอบตัว และการสนับสนุนจากบุคคลนัยสำคัญ ($p < 0.05$) โดยปัจจัยดังกล่าวสามารถทำนายความมั่นคงในชีวิตสมรสได้ 55.3%

สาขาวิชา.....เพศศาสตร์.....ลายมือชื่อนิสิต.....
ปีการศึกษา.....2549.....ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....

4789171120 : MAJOR HUMAN SEXUALITY

KEY WORD: MARITAL STABILITY / LONG LASTING MARRIAGE

MISRA APAIPAKDI : FACTORS RELATED TO MARITAL STABILITY OF MARRIAGE COUPLES WITH A MINIMUM OF 20 YEARS OF MARRIAGE IN BANGKOK METROPOLIS. THESIS ADVISOR : ASSOC. PROF. PUNTIP SIRIVUNNABOOD, Ph.D., 91 pp.

The purpose of this research was to study factors related to marital stability of marriage couples with a minimum of 20 years of marriage in Bangkok metropolis. The participants were 330 persons all of whom were of Thai nationality. These couples consisted of both legal and illegal marriage aged 40-60 years, and have been married at least (more than) 20 years. The subjects were selected by purposive sampling technique. Factors related to marital stability were personality types, first aged married, parental status, time spent as couples before marriage, education, couples sense of acceptance, good communication, partnerships, family structure, social influence, and influence from important supporters. A self-administered 7 parts questionnaire was used in this study. The data were analyzed according to descriptive statistics and stepwise multiple regression analysis.

The finding of the study revealed that factors significantly related to marital stability were couples sense of acceptance, partnerships, neuroticism-stability, social influence, and influence from important supporters ($p < 0.05$). Those factors could predict marital stability rate with 55.3%

Field of study.....Human Sexuality.....Student's signature.....*Misra Apaipakdi*
Academic year.....2006.....Advisor's signature.....*P. Sirivunnabood*

กิตติกรรมประกาศ

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ ดร.พรพนทิพย์ ศิริวรรณบุศย์ ด้วยความรักเคารพ และซาบซึ้งที่อาจารย์ได้กรุณารับเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ด้วยความเต็มใจ นอกจากนี้ท่านยังให้ความสบายใจ ให้กำลังใจและสร้างความมั่นใจให้แก่ผู้วิจัย ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จูลี เทียนไทย อาจารย์ผู้มีความปรารถนาดี มีความเมตตาห่วงใย ให้กำลังใจและเข้าใจผู้วิจัยเสมอมา ขอกราบขอบพระคุณศาสตราจารย์ นพ.สุรศักดิ์ ฐานิพานิชสกุล ประธานสอบวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พรพนระพี สุทธิวรรณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จูลี เทียนไทย คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่ช่วยกรุณาให้ข้อเสนอแนะที่มีประโยชน์ และทำให้วิทยานิพนธ์เล่มนี้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิ ศาสตราจารย์กิตติคุณ นพ.นิกร ดุสิตลิน ศาสตราจารย์ พ.ญ.อุมาพร ตรังคสมบัติ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พรพนระพี สุทธิวรรณ ด้วยความเคารพอย่างสูงที่ท่านได้สละเวลาตรวจแก้ไข ปรับปรุงเพิ่มเติมจนทำให้แบบสอบถามเสร็จสมบูรณ์ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์สหสาขาวิชาแพศศาสตร์ทุกท่าน ที่ได้มอบความรู้ โอกาสและความกรุณาแก่ผู้วิจัยตลอดระยะเวลาที่ผู้วิจัยศึกษาอยู่ ณ สถาบันแห่งนี้ ผู้วิจัยสำนึกในพระคุณของคณาจารย์ทุกท่านมิเสื่อม

ขอขอบคุณเพื่อนสนิทที่คอยให้กำลังใจ ผู้ประสานงาน และคู่สมรสทุกท่านที่ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี ซึ่งส่งผลให้วิทยานิพนธ์เล่มนี้เสร็จตามเวลาที่กำหนด ขอขอบคุณคุณปภาสิริ ภาคอรรถ คุณปราลป พรมล้วน คุณपालิดา กล้าเขียว และคุณศิริวดี ชูเชิด ที่คอยช่วยเหลือ ให้คำแนะนำแก่ผู้วิจัยโดยตลอด

ขอขอบคุณเจ้าหน้าที่หอสมุดกลาง หอสมุดมารวย หอสมุดมหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ ที่ได้อำนวยความสะดวกให้ผู้วิจัยในการค้นคว้าและทำวิทยานิพนธ์

ความรู้สึที่ดี ๆ ที่ผู้วิจัยได้รับจากเพื่อนร่วมรุ่น ล้วนเป็นความประทับใจและจะอยู่ในความทรงจำตลอดไป ขอขอบคุณในน้ำใจของคุณจุฬาลักษณ์ อภัยรัตน์ เพื่อนร่วมทุกข์สุข คอยเติมฝันให้เต็ม ให้ความช่วยเหลือและให้กำลังใจในทุก ๆ ด้านแก่ผู้วิจัยเสมอมา

ความสำเร็จทางการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยขอกราบคุณพ่อ คุณแม่ อาจารย์ฐิติพงศ์ พิณิจคำ ผู้ให้ความสำคัญในการเรียน และทำให้ผู้วิจัยได้มีวันนี้ ขอขอบคุณคุณสมिता ประยูรทอง น้องสาวผู้ซึ่งเปี่ยมด้วยความรักความหวังดีต่อผู้วิจัยไม่เสื่อมคลาย ขอขอบใจลูกสาว ลูกชายที่ได้ให้กำลังใจผู้วิจัยในรูปแบบของความสบายใจ ความประพฤติดี ทำให้ผู้วิจัยไม่มีความกังวลใจตลอดระยะเวลาที่เข้ามาศึกษา ณ สถาบันแห่งนี้

ท้ายสุดผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ คุณกอบปรลาก อภัยภักดิ์ ซึ่งเป็นผู้ให้ทุกสิ่งทุกอย่าง และมีความสำคัญที่สุดในชีวิตของผู้วิจัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญ	ช
สารบัญตาราง	ฅ
สารบัญแผนภาพ	ญ
บทที่	
1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
กรอบแนวคิดการวิจัย	5
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	6
ขอบเขตของการวิจัย	6
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย	6
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	8
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	10
แนวคิดและทฤษฎี	10
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	34
3 วิธีดำเนินการวิจัย	39
ประชากรและการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง	39
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	40
การเก็บรวบรวมข้อมูล	50
การวิเคราะห์ข้อมูล	51
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	52
5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	62
สรุปผลการวิจัย	63
อภิปรายผลการวิจัย	64
ข้อเสนอแนะ	72
รายการอ้างอิง	74

	หน้า
ภาคผนวก	80
ภาคผนวก ก	81
ภาคผนวก ข	82
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์	91

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
1 จำนวนและร้อยละของคุณลักษณะทางประชากรของกลุ่มตัวอย่าง	53
2 จำนวนและร้อยละของคุณลักษณะตัวแปรที่นำมาศึกษาของกลุ่มตัวอย่าง.....	54
3 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนแบบวัดและแบบสอบถาม.....	57
4 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา โดยแสดงในรูปแบบเมตริกสหสัมพันธ์ (Correlation matrix)	60
5 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ ในการทำนายปัจจัยที่สัมพันธ์กับความมั่นคงในชีวิตสมรส โดยการวิเคราะห์พหุคูณแบบขั้นตอน	61

สารบัญแผนภาพ

แผนภาพ	หน้า
1 กรอบแนวคิดของ Karney and Bradbury (1995)	14